

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી - 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : સમાજનો અભ્યાસ (ESO-01)

Numerical Code: 0067

તારીખ : 17/01/2016

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્ર.1 કુટુંબની વ્યાખ્યા આપી કુટુંબના કાર્યો જણાવો. (12)

અથવા

સગાઈ વ્યવસ્થાના પાયાના ખ્યાલો ચર્ચો.

પ્ર.2 શિક્ષણમાં ભેદભાવ અંગે નોંધ લખો. (12)

અથવા

રાજ્ય વ્યવસ્થા હેઠળ આવતી સંસ્થાઓ જણાવો.

પ્ર.3 ભારતીય સમાજમાં મૂલ્યોની પ્રથાઓમાં આવેલું પરિવર્તન ચર્ચો. (12)

અથવા

પૂર્વ- ઔદ્યોગિક તથા ઔદ્યોગિક સમાજોમાં વપરાશની તરાહ જણાવો.

પ્ર.4 સામાજિક સ્તરીકરણના પ્રકારો ચર્ચો. (12)

અથવા

સામાજિક સંઘર્ષ એટલે શું? સંઘર્ષના પ્રકારો ચર્ચો.

પ્ર.5 (A) ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) (12)

1. ભારતમાં સગાઈ વ્યવસ્થા
2. પુન:સામાજીકરણ
3. બજાર વિનિમય
4. માર્કસવાદી દ્રષ્ટિકોણ
5. સાંસ્કૃતિક અનુબંધિતા

(B) ખાલીજગ્યા પૂરો. (10)

1. વર્તનની એવી રીતો કે જે દૈનિક જીવન અને આંતરક્રિયાને નિયંત્રિત કરે છે જેને _____ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
A. સંસ્કૃતિ B. સામાજિક નિયંત્રણ C. લોકરિતીઓ
2. જે કુટુંબમાં પિતાની સત્તા ધરના મુખી તરીકેની હોય તેવા કુટુંબને _____ કુટુંબ કહેવાય.
A. માતૃસત્તાક B. પિતૃસત્તાક C. માતૃમૂલક
3. _____ માં લગ્ન હંમેશા સંબંધીઓના સમૂહ વિશેષથી બહાર કરવામાં આવે છે.
A. બહિર્લગ્ન B. અંત: લગ્ન C. સાદાલગ્ન
4. અમુક સામાજિક નિયમો અને નિયમ પ્રમાણે વર્તન કરવું તેને _____ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.
A. સમરૂપતા B. પરંપરા C. અનુરૂપતા
5. જ્યાં વિશિષ્ટ નિયમોને અનુસરી સ્પષ્ટ વ્યવસ્થાતંત્ર કાર્યરત હોય છે. જેને _____ કહેવાય છે.
A. કાયદો B. અનૌપચારિક C. ઔપચારિક

6. ઉત્પાદન પ્રક્રિયામાંથી મહત્તમ નફો રળવાનો પ્રયત્ન કરતી આર્થિકપ્રથા એટલે _____.
- A. મૂડીવાદ B. સમાજવાદ C. સામ્યવાદ
7. પ્રાણીઓ, વનસ્પતિઓ અથવા સમાજના રૂપ કે આકારનો અભ્યાસ કરતું શાસ્ત્ર એટલે _____.
- A. પદ્ધતિશાસ્ત્ર B. રૂપશાસ્ત્ર C. સ્વરૂપશાસ્ત્ર
8. _____ એ વ્યક્તિને જન્મની સાથે મળતી ભૂમિકા છે.
- A. અર્જિત ભૂમિકા B. અર્પિત ભૂમિકા C. ભૂમિકા સંકુલ
9. _____ ના મતે સમાજ હંમેશાના માટે જીવતો નથી.
- A. સ્પેન્સર B. હોબ હાઉસ C. સ્પેંગલર
10. _____ કાર્ય એટલે સામાજિક વર્તનના વણમાનેલા ઓળખાયેલા પરિણામો.
- A. પ્રગટ B. અપ્રગટ C. ગુપ્ત
-

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી - 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : ભારતમાં સમાજ (ESO-02)

Numerical Code: 0068

તારીખ : 18/01/2016

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન-1 નગરની સામાજિક રચનાનો અર્થ, વ્યાખ્યા આપી, નગરજીવનનાં મુખ્ય લક્ષણો જણાવો. (12)

અથવા

ભારતમાં લગ્નસાથીની પસંદગીની તરાહો ચર્ચો.

પ્રશ્ન-2 સ્વતંત્ર ભારતમાં રાજકારણનું સ્વરૂપ ચર્ચો. (12)

અથવા

વર્ણ વ્યવસ્થાના તમામ પાસાઓ ચર્ચો.

પ્રશ્ન-3 આદિવાસી સમાજોના સંદર્ભમાં આધુનિકીકરણનાં વિવિધ પાસાઓ ચર્ચો. (12)

અથવા

સાંપ્રત સમયમાં ભારતમાં સ્ત્રીનો દરજ્જો જણાવો.

પ્રશ્ન-4 સામાજિક આંદોલનનું સ્વરૂપ જણાવી, સામાજિક આંદોલનનું મૂળ જણાવો. (12)

અથવા

પર્યાવરણશાસ્ત્ર એટલે શું? પર્યાવરણશાસ્ત્રમાંના અભિગમો ચર્ચો.

પ્રશ્ન-5 (A) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)

1. સગપણ સમૂહો
2. આધુનિક રાજકારણમાં જ્ઞાતિ
3. જજમાની પ્રથા
4. આયોજિત વિકાસ અને સ્ત્રીપ્રશ્નો
5. સામાજિક નિયંત્રણ

(B) ખાલીજગ્યા પૂરો. (10)

1. અમુક જૂથ કે વર્તુળ બહાર જ લગ્નસંબંધ બાંધવો જોઈએ એવા નિયમને _____ નો નિયમ કહેવામાં આવે છે.
A. અંત: લગ્ન B. બર્હિલગ્ન C. કુલીનશાહીલગ્ન
2. પતિ-પત્ની લગ્નબાદ પોતાનું અલાયદું રહેઠાણ બનાવીને રહે તે _____ તરીકે ઓળખાય છે.
A. પિતૃસ્થાનીય B. માતૃસ્થાનીય C. નવસ્થાનીય
3. જી.એસ.ધુર્યો એ જ્ઞાતિ વ્યવસ્થાની _____ લાક્ષણિકતાઓ વર્ણવી છે.
A. ચાર B. છ C. આઠ
4. ઈસ્લામના સ્વરૂપની પ્રાથમિક પૂજા, જે રોજ દિવસમાં પાંચ વાર કરવાની હોય છે.જેને _____ કહેવાય છે.
A. નમાઝ B. પાકી C. બંદગી
5. લગ્ન વખતે સ્ત્રીને આપવામાં આવતી સંપત્તિ માટે _____ શબ્દ વપરાય છે.
A. સ્ત્રીની મિલકત B. સ્ત્રીની સંપત્તિ C. સ્ત્રીધન

6. સામાજિક આંદોલનના _____ તબક્કાઓ હોય છે.
A. ત્રણ B. ચાર C. પાંચ
7. _____ એટલે છોકરા અને છોકરીને પારસીધર્મમાં પ્રવેશ આપતી દીક્ષાવિધી.
A. નવજોત B. મઝદાધર્મ C. કિરપાણ
8. સતીપ્રથા નાબુદી _____ એ કરી.
A. દયાનંદ સરસ્વતી B. રાજારામમોહનરાય C. ગાંધીજી
9. પૃથ્વી પર જંગલોનું પ્રમાણ _____ % હોવું જોઈએ.
A. 30 B. 40 C. 50
10. લોહીના સંબંધથી બંધાયેલ જેમકે માતાપિતા અને તેમના સંતાનો, ભાઈઓ અને બહેનો ઈત્યાદી એ _____ તરીકે ઓળખાય છે.
A. સગાવહાલા B. પિતરાઈ C. રક્તસંબંધી
-

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી - 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com: 0002

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : સમાજશાસ્ત્રીય વિચારધારા (ESO-03)

Numerical Code: 0069

તારીખ : 18/01/2016

સમય : 03.00 to 06.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

-
- પ્ર.1 પાર્સન્સએ રજુ કરેલા ઢબ પરીવર્ત્યોની ચર્ચા કરો. (12)
અથવા
મેલિનોવસ્કિએ રજુ કરેલા ધર્મ અને જાદુ અંગેના વિચારોની ચર્ચા કરો.
- પ્ર.2 માર્કસના ઐતિહાસિક ભૌતિકવાદની ચર્ચા કરો. (12)
અથવા
ઈમાઇલ દુર્બાઈમે આપેલ યાંત્રિક એકતા અને દૈહિક એકતા જણાવો.
- પ્ર.3 સમાજશાસ્ત્રના ઉદભવ સમયની સામાજિક પરિસ્થિતિ વર્ણવો. (12)
અથવા
કાર્લમાર્કસનો દ્વંદ્વાત્મક ભૌતિકવાદની ચર્ચા કરો.
- પ્ર.4 મેક્સવેબરનું પદ્ધતિશાસ્ત્ર જણાવો. (12)
અથવા
ઓગષ્ટકોમ્ટે રજુ કરેલો ત્રણ તબક્કાનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
- પ્ર.5 ટૂંકનોંધ લખો. (પાંચમાંથી કોઈપણ બે) (12)
1. કાર્લમાર્કસનો વિમુખતા અંગેનો ખ્યાલ
2. દુર્બાઈમે રજુ કરેલો ધર્મનો સિદ્ધાંત
3. આદિમ સમાજોમાં સગપણ સમૂહ
4. શ્રમવિભાજન અંગે માર્કસના મંતવ્યો
5. રેડક્લિફ- બ્રાઉનનો રચનાત્મક- કાર્યાત્મકવાદ
- પ્ર.6 ખાલી જગ્યા પૂરો. (10)
1. જોર્જ સિમેલ _____ સમાજશાસ્ત્રી હતા.
(A) જર્મન (B) ફ્રાન્સ (C) ઈટાલી
2. મર્ટનના મતે સંદર્ભ સમૂહ _____ છે.
(A) ચાર (B) બે (C) છ
3. 'ધ પ્રોટેસ્ટન્ટ એથિક એન્ડ સ્પિરિટ ઓફ કેપિટાલિઝમ' પુસ્તકના લેખક _____ હતા.
(A) મેક્સવેબર (B) પારસન્સ (C) કાર્લમાર્કસ
4. સમાજશાસ્ત્રના આદ્યપિતા _____ છે.
(A) દર્બિમ (B) મેક્સવેબર (C) ઓગષ્ટકોમ્ટે
5. કાર્લમાર્કસનો જન્મ _____ માં થયો હતો.
(A) ફ્રાન્સ (B) જર્મની (C) અમેરિકા
6. કારખાના પદ્ધતિના ઉત્પાદનના પરિણામે _____ નો વિકાસ વધતો ગયો.
(A) શહેરીકરણ (B) પશ્ચિમીકરણ (C) સંસ્કૃતિકરણ

7. દુર્ભિમે સામાજિક તથ્યોની _____ સમજણ પ્રાપ્ત કરવાની હિમાયત કરી છે.
(A) વ્યક્તિનિષ્ઠ (B) વસ્તુનિષ્ઠ (C) ક્રિયાનિષ્ઠ
8. મેક્સવેબરે સામાજિક વર્તનની _____ પ્રાપ્ત કરવાનો પ્રયાસ કર્યો.
(A) સમજણ (B) અર્થ (C) જ્ઞાન
9. ડૉ. ધૂર્યેનું પૂરું નામ _____ છે.
(A) ગોવિંદ સદાશિવધૂર્યે (B) ગોવર્ધન સદાશિવધૂર્યે (C) ગંગારામ સદાશિવધૂર્યે
10. પોઝિટિવિઝમ શબ્દનો ઉપયોગ સૌ પ્રથમ _____ સમાજશાસ્ત્રીએ કર્યો.
(A) મેક્સવેબરે (B) ઓગષ્ટકોંત (C) દર્ભિમ
-

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી - 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : સામાજિક સ્તરીકરણ (ESO-04)

Numerical Code: 0070

તારીખ : 19/01/2016

સમય : 11.00 to 2.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

-
- પ્ર.1 કાર્લમાર્ક્સ અને સી.રાઈટ મિલ્સનો સંઘર્ષનો ખ્યાલ સમજાવો. (12)
અથવા
જાતિ સ્તરીકરણ અંગે જણાવી તેના વિવિધ અભિગમો લખો.
- પ્ર.2 વિચારસરણીની વ્યાખ્યા આપી, ઈમાઈલ દુર્ભિમની વિચારસરણી સમજાવો. (12)
અથવા
સામાજિક ગતિશીલતાની વ્યાખ્યા આપી તેની વિવિધ ચેનલો સમજાવો.
- પ્ર.3 જ્ઞાતિની વ્યાખ્યા આપી જ્ઞાતિને એક સોપાનાત્મક વ્યવસ્થા તરીકે સમજાવો. (12)
અથવા
જ્ઞાતિ અંગે ડૉ. ધૂર્યેનાં વિચારો જણાવો.
- પ્ર.4 ભારતમાં કામદાર ચળવળનો વિકાસ સમજાવો. (12)
અથવા
સ્વાતંત્ર્ય દરમ્યાન સામાજિક પરિવર્તન લાવનારા પરિબળો જણાવો.
- પ્ર.5 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)
1. રાજ્યાશ્રય અને જ્ઞાતિ ગતિશીલતા
2. ભારતમાં વિવિધ ભદ્રવર્ગ
3. ટાલકોટ પારસન્સનો કાર્યાત્મક સિદ્ધાંત
4. રોબર્ટ મિએલનો અલ્પશાસનનો કાયદો
5. શિક્ષણ અને અધ્યાપન
- પ્ર.6 બહુવિકલ્પ પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (05)
(A) ખરાં-ખોટા વિધાનો લખો.
1. શ્રી નિવાસે શિકાર અને ફળફળાદિ મેળવતા સમાજોમાં લિંગ આધારિત શ્રમવિભાજનની ચાર ઢબ દર્શાવે છે.
2. જ્ઞાતિ અને એસ્ટેટ વ્યવસ્થા બાગાયતી સમાજમાં હતી.
3. સંસ્કૃતિકરણનો ખ્યાલ હદને આપ્યો છે.
4. 1928માં ગુજરાત રાજ્યમાં બારડોલી સત્યાગ્રહ થયો હતો.
5. બોટ્ટોમોરે પાંચ પ્રકારના ભદ્રવર્ગની ઓળખ ભારતીય સમાજના સંદર્ભમાં બતાવી છે.
- (B) ખાલીજગ્યા પૂરો. (05)
1. ભારતમાં મોટાભાગના નગરીય કામદારો _____ માંથી સ્થળાંતર કરીને આવ્યાં છે.
(A) વિદેશો (B) ગ્રામ્યવિસ્તારો
2. અલ્હાબાદના વિદ્યાર્થીઓ ઉપર _____ એ અભ્યાસ કર્યો હતો.
(A) સુમાથીટનીસ (B) જે.ડી.બોના
3. _____ એ અનુ-મૂડીવાદી સમાજમાં સમાનતાને સત્તા સંબંધ પર આધારિત હોવાનું જણાવે છે.
(A) ઈ. ડબ્લ્યુ મિલ્સ (B) રાલ્ફ ડહારનડોલ્ફ

4. _____ ગતિશીલતા સમાજને ગતિશીલ અને પ્રગતિશીલ બનાવે છે.
(A) આંતર-એક પેઢીય વ્યવસાયિક (B) પરંપરાગત વ્યવસાય
5. _____ એ ગુલામીની પ્રથાને બદલી નાંખી.
(A) ઈસ્લામધર્મ (B) ખ્રિસ્તીધર્મ
-

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી - 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : સમાજ અને ધર્મ (ESO-05)

Numerical Code: 0071

તારીખ : 16/01/2016

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

-
- પ્ર.1 ધર્મ એટલે શું? ધર્મના ઉદભવ અંગેના બુદ્ધિવાદી સિદ્ધાંતો વર્ણવો. (12)
અથવા
કાર્યવાદ એટલે શું? એમિલ દર્બાઈમે આપેલ ધર્મનું કાર્યવાદી વિશ્લેષણ સમજાવો.
- પ્ર.2 બિનસાંપ્રદાયિકતાનો અર્થ આપી ભારતના સંદર્ભમાં બિનસાંપ્રદાયિકતા સમજાવો. (12)
અથવા
એક તથ્ય તરીકે ભારતમાં ધાર્મિક બહુત્વવાદની સંપ્રદાય અને જ્ઞાતિના સંદર્ભમાં ચર્ચા કરો.
- પ્ર.3 જૈનોનું ધાર્મિક આચરણ અને જીવનશૈલી વર્ણવો. (12)
અથવા
ઈસ્લામમાં લગ્ન અને છૂટાછેડાની સંસ્થાઓ સમજાવો.
- પ્ર.4 સૂફિવાદ એટલે શું? ભારતમાં સૂફિવાદના ફેલાવાને વર્ણવો. (12)
અથવા
ધાર્મિક પ્રવિધિઓના કાર્યો વિસ્તારથી લખો.
- પ્ર.5 ટૂંકનોંધ લખો. (પાંચમાંથી કોઈપણ બે) (12)
1. બિનસાંપ્રદાયિકતાની પ્રક્રિયાના ઉદભવ માટેની પરિસ્થિતિઓ
2. ધાર્મિક બહુલતા અને મૂલ્યોનું સાતત્ય
3. શીખ ધર્મમાં થયેલ ધાર્મિક સુધારણા ચળવળો
4. આર્યસમાજ દ્વારા થયેલ સામાજિક સુધારણા
5. ભારતમાં યાત્રા : સાતત્ય અને પરિવર્તન
- પ્ર.6 નીચે આપેલ વૈકલ્પિક પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (10)
1. એમ.એન શ્રીનિવાસે કયા આદિવાસીઓનો ધર્મના સંદર્ભમાં અભ્યાસ કર્યો.
(A) અરુન્ડા (B) ફૂર્ગ (C) કો ઈન્ડીયન (D) એસ્કિમો
2. ટોબ્રિઆન્ડ આઈલેન્ડ્સનો અભ્યાસ કરી ધર્મનું કાર્યાત્મક વિશ્લેષણ કોણે કર્યું.
(A) મેલિનોવસ્કી (B) ટાયલર (C) ફેઝર (D) ફોઈડ
3. પશ્ચિમના મૂડીવાદી વિકાસમાં પ્રોટેસ્ટન્ટ નીતિશાસ્ત્રએ મહત્વની ભૂમિકા ભજવી છે- આ મત કોણે આપ્યો.
(A) મેક્સવેબર (B) કાર્લ માર્ક્સ (C) હેગલ (D) મિલ્ટન સીંગર
4. ઈ.સ.ની કઈ સદીમાં શંકરાચાર્ય દ્વારા મઠની સ્થાપના થઈ.
(A) સાતમી (B) આઠમી (C) નવમી (D) દસમી

5. કઈ આદિવાસી જાતિમાં જૂમની વિધિ પ્રમાણે ડુક્કરની બળી ચઢાવવામાં આવે છે.
(A) એસ્કિમો (B) બિરહોર (C) ખાસી (D) સાંથાલ
6. સ્વામી દયાનંદ સરસ્વતીએ કઈ સાલમાં આર્ય સમાજની સ્થાપના કરી.
(A) 1875 (B) 1828 (C) 1887 (D) 1825
7. હિમાચનપંથ કયા ધર્મનો એક ભાગ છે.
(A) હિંદુ (B) ખ્રિસ્તી (C) બૌદ્ધ (D) જૈન
8. શીખ શબ્દના મૂળ કઈ ભાષામાં રહેલા છે.
(A) પારસી (B) પંજાબી (C) પાલી (D) સંસ્કૃત
9. કઈ ધાર્મિક ચળવળ અર્વાચીન છે.
(A) વીર શૈવવાદ (B) આર્યસમાજ (C) ભક્તિ પરંપરા (D) સૂફિવાદ
10. રવિદાસની જન્મ જયંતીનો તહેવાર કઈ અસ્પૃશ્ય જાતિ ઉજવે છે.
(A) મહાર (B) વણકર (C) ચમાર (D) પાસી
-

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી - 2016

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com.)

Numerical Code B.A.: 0001

Numerical Code B.com.: 0002

નોંધણી નંબર: _____

પાઠ્યક્રમ : ભારતમાં સામાજિક સમસ્યાઓ (ESO-06)

Numerical Code: 0072

તારીખ : 16/01/2016

સમય : 03.00 to 06.00

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

-
- પ્ર.1 સામાજિક સમસ્યાની વિભાવના સમજાવી સામાજિક સમસ્યાના લક્ષણો વર્ણવો. (12)
અથવા
સ્થળાંતર એટલે શું? સ્થળાંતરની અસરો વર્ણવો.
- પ્ર.2 ગ્રામીણ ગરીબો માટેના કલ્યાણ કાર્યક્રમો વિસ્તારથી સમજાવો. (12)
અથવા
ગુનાની વિભાવના સ્પષ્ટ કરી બાળગુના માટે જવાબદાર ક્રૌટુંબિક સંજોગો વર્ણવો.
- પ્ર.3 અનુસૂચિત જનજાતિનો અર્થ આપી આદિવાસી વિકાસ અંગેના વિવિધ અભિગમો વર્ણવો. (12)
અથવા
લઘુમતી એટલે શું? આધુનિક ભારતીય સમાજના સંદર્ભમાં લઘુમતીઓના અધિકારો વર્ણવો.
- પ્ર.4 સ્વતંત્રતા પછીના જમીન અંગેના કાયદાકીય પગલાઓ અને તેની અસરો વર્ણવો. (12)
અથવા
અનુસૂચિત જાતિઓ અને જનજાતિઓના વિકાસમાં સ્વૈચ્છિક સંગઠનોની ભૂમિકા વર્ણવો.
- પ્ર.5 (A) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (12)
1. વિદ્યાર્થી અજંપાના કારણો
2. વ્યસન માટે જવાબદાર સામાજિક- સાંસ્કૃતિક પરિબલો
3. આદિવાસીઓ માટેની અનામત નીતિ
4. શિક્ષિત બેરોજગારીની અસરો
5. આધુનિક સામાજિક વાસ્તવિકતાના વિકાર્યાત્મક પાસાંઓ
(B) ખાલી જગ્યા પૂરો. (10)
1. ફ્રાંસની ક્રાંતિ _____ વર્ષમાં થઈ હતી.
A. 1767 B. 1779 C. 1780
2. સામાજિક સંતુલનનો ખ્યાલ _____ એ આપ્યો.
A. પાર્સન્સ B. દુર્ખાઈમ C. માર્ક્સ
3. 'નગરવાદ એક જીવનશૈલી છે.' - આ ખ્યાલ _____ એ આપ્યો.
A. એવરલેટ B. લાસ્ટર બ્રાઉન C. લુઈ વર્થ
4. 'સીમાંત માનવ' ની વિભાવના સૌ પ્રથમ _____ સમાજશાસ્ત્રીએ આપી.
A. લુઈ ડોમોટ B. રોબર્ટ રેડફિલ્ડ C. રોબર્ટ પાર્ક

5. વસ્તીશાસ્ત્રીય સંક્રમણએ એક _____ છે.
A. પ્રક્રિયા B. પદ્ધતિ C. પ્રવૃત્તિ
6. યુનોએ _____ વર્ષ આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા વર્ષ તરીકે ઉજવવાનું જાહેર કર્યું.
A. 1975 B. 1976 C. 1977
7. ભારતના મધ્ય અને દક્ષિણ વિસ્તારમાં વસતી જનજાતિઓ _____ જાતિતત્વ ધરાવે છે.
A. નીગ્રીટો B. પ્રોટો એસ્ટ્રોલોઈડ C. મોંગોલોઈડ
8. બંધારણના _____ આર્ટિકલમાં કામનો, શિક્ષણનો અને અમુક કિસ્સાઓમાં જાહેર સહાયનો અધિકાર આપવામાં આવ્યો છે.
A. 41 B. 51 C. 61
9. ગરીબીની સંસ્કૃતિનો ખ્યાલ _____ એ આપ્યો.
A. પેરેટો B. સીમેલ C. ઓસ્કાર લેવીસ
10. ભારતમાં _____ વર્ષમાં જંગલ રક્ષણનો કાયદો ઘડવામાં આવ્યો.
A. 1979 B. 1980 C. 1981
-